

Ebben a rovatban a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára /MÜEX/ beszámolókat, tudósításokat, módszertani tanácsokat stb. közöl a műszaki felsőoktatási könyvtárhálózat számára. Kérjük a műszaki egyetemi könyvtárosokat, hogy közleményeiket a MÜEX hálózati és módszertani csoportjának megküldeni sziveskedjenek.

A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK 1962. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSÉBŐL

Sükösd Mihály

Az elmúlt tervidőszak folyamán eredeti elgondolásaink szerint folytatni kívántuk könyvtárunk 1958-ban megindított újjászervezési munkáját. A korábbi évektől eltérően azonban nem egy osztályra akartuk erőinket összpontosítani, hanem több sulyponti feladatot tűztünk ki. Ennek megfelelően 1962. évi tervünkben szerepelt:

- a/ a gyarapítási osztály évek óta megoldatlan problémáinak tisztázása és különböző restanciáinak felszámolása;
- b/ az olvasószolgálatban kölcsönzési revízió lebonyolítása, az épület belső tatarozása után a raktár átrendezése és a szám-soros raktári rend ellenőrzése;
- c/ a tájékoztató és bibliográfiai osztály feladatainak újraformalmazása;
- d/ a selmeci eredetű műszaki műemlékkönyvtár Miskolcra szállítása és a feldolgozási munka jelentős részének elvégzése.

A terv gyakorlati végrehajtása során bizonyos mértékű eltolódás állott be a sulyponti feladatok végzésében: egyes munkálatok háttérbe szorultak, mások viszont sok munkaerőt és energiát lekötve, előtérbe kerültek.

A tájékoztató és bibliográfiai munka újjászervezése nem sikerült olyan mértékben, mint ahogy a tervezés során feltételeztük. Nem valósult meg az osztály személyzeti megerősítése a kívánt mértékben, sőt nagy veszteséget jelentett az osztály vezetőjének, dr. VAS Margitnak 1962. szeptemberében bekövetkezett váratlan halála. Ezért az osztály szervezeti felépítésének és feladatköreinek átszervezése 1963-ra maradt, a tervidőszak folyamán be kellett érni az osztály kurzens tevékenysége bizonyos ágainak stabilizálásával.

Ezzel szemben a tervezettnél nagyobb eredményeket értünk el a raktári férőhelygondjaink miatt egyre fontosabbá váló állománycsökkentés területén. Az egyetem négy ideológiai tanszékének állományába tartozó, de eredetileg nálunk leltározott könyvek törlésén túl jelentős mennyiségű, profilunktól idegen, raktárunkat feleslegesen terhelő könyv- és folyóiratanyagot sikerült más könyvtáraknak átadnunk. Elsősorban idegen nyelvű szépirodalmat, továbbá elavult közlekedésszervezési és vasuti ügyviteli anyagot, valamint régi ismeretterjesztő műveket selejteztünk, s ezek leltári törlését is elvégeztük.

Hasonlóan az előrelátottnál lényegesen több munkát rótt a könyvtárra a műszaki műemlékkönyvtár Sopronból Miskolcra való áttelepítése, s a könyvanyag sok új problémát felvető katalógizálásának megindítása. Ez a munka különösen az igazgatásra és a feldolgozás adminisztrálásával megbízott hálózati és módszertani csoportra hárított rendkívül sok feladatot.

Az utóbbi években felügyeleti szerveink jelentős beruházásokat fordítottak a könyvtár technikai fejlesztésére. Ez 1962-ben is folytatódott. Március folyamán a butorzat és személyzet biztosításával sikerült megnyitnunk a tanári olvasótermet; az alagsorban megépült a nyomtatványraktár, a könyvkötészeti anyagraktár és az előhívógép céljára a második sötétkamra; az év folyamán befejeződött épületünk külső és belső tatarozásának nagy munkája is.

Kiadványtervünkben súlyponti feladatként jelentkezett a "Tanszéki könyvtárosok alapismeretei" című, a könyvtári gyakorlat minden területére kiterjedő kiadványunk megjelentetése. A mű - amelynek fejezeteit egy kivételtől eltekintve könyvtárunk munkatársai írták - jól használható tankönyvnek ígérkezik nemcsak a műszaki, hanem a tudományegyetemek hálózatai számára is.

A következőkben röviden összegezzük a könyvtár egyes munkaterületeinek 1962. évi tevékenységét:

A könyvtár v e z e t é s é n e k egyre égetőbb gondja, hogy a növekvő létszámú egyetemi hallgatóság számára olvasói férőhelyet, valamint a könyvtár munkatársai számára megfelelő munkafeltételeket biztosítson. Ennek érdekében bekapcsolódtunk az egyetem távlati fejlesztési terveinek készítésébe, s részletes javaslatokat dolgoztunk ki férőhelyhiányunk megoldására.

Káderfejlesztési tervünknek azokat az előírásait, amelyek egye-

temi felvételekre, nyelvvizsgákra és belföldi tanulmányutakra vonatkoztak, döntő többségükben sikerült teljesíteni. Rajtunk kívülálló okokból elmaradtak a külföldi tanulmányutak. Az új könyvtári nomenklaturával és fizetésemeléssel kapcsolatos átszólások a nyár folyamán a dolgozók túlnyomó többségének megelégedésére sikerült elvégeznünk. A tervidőszak folyamán könyvtárunkból eltávozott munkatársaink helyébe két szempont: a fiatal káderek alkalmazása és a műszaki szakképzettség szem előtt tartásával igyekeztünk új munkatársakat alkalmazni. Ily módon többek között egy matematikust, egy vegyészt és egy gépészmérnököt sikerült állományunkba venni.

Állománygyarapítás munkánk során az alábbi feladatok valósultak meg: befejeztük régi könyvállományunk rekatalógizálását, s ezzel egyidejű újraletárolását, amelynek eredményeként jelenlegi állományunk teljes egészében azonos leltári rendszerben és katalógusrendszerben található; megvalósítottuk a tanszéki könyvtárak devizás könyvrendeléseinek koordinálását; megkezdtük devizás könyvrendeléseink koordinálását az Országos Műszaki Könyvtárral is; folytattuk a külföldi egyetemek működésére vonatkozó kiadványok tervszerű gyűjtését, a két budapesti műszaki egyetem jegyzeteinek két-két példányban való beszerzését, s feldolgozását gépi adatszolgáltatással.

Könyvtárunk állománya 1962-ben 10 854 kötet könyvvel, 2347 kötet folyóirattal, 5939 egyéb dokumentummal gyarapodott. A mikrofilm-tár anyagát is beleszámítva, a könyvtár leltárba vett állománya 1962. december 31-én 654 795 egység.

Az elmúlt évben cserepartnereink száma jelentősen emelkedett: 71 ország 965 intézményével folytattunk cserekapcsolatokat.

Feldolgozás munkánkban az évi tervet szinte 100 %-os pontossággal sikerült teljesítenünk. Az új szerzemények feldolgozása és a régi állomány rekatalógizálása során valamivel több, mint 10 000 kötet került címleírásra és szakozásra. A sokszorosított katalóguscédulák száma megközelítette a 250 000-et; a hálózatunkba tartozó tanszékek részére mintegy 65 000 katalóguscédula készült.

Folyóiratosztályunk a tervidőszakban elvégezte a műszaki felsőoktatási könyvtárhálózat szovjet, népi demokratikus és tőkés folyóiratainak megrendelését, koordinálását és devizakeretének kezelését. Az 1963-ra megrendelt folyóiratok adatai a következők:

	Népi demokratikus		Tőkés	
Központi Könyvtár	194 évf.	35.575 Ft	520 évf.	322.550-
Budapesti Műsz. Egyetem	594 "	134.138 "	983 "	482.096-
Ép. és Közl. Műsz. Egyetem	351 "	40.649 "	467 "	162.260-
Miskolc	442 "	65.595 "	581 "	283.066-
Veszprém	69 "	20.149 "	197 "	101.274-

Összesen: 1650 évf. 296.106 Ft 2748 évf. 1351.246-

Befejeződött az 1958-ban megkezdett állományfeldolgozó munka, mintegy 5000 kötet folyóirat rekatalogizálásával. Ezenkívül feldolgozásra került 220 féle új folyóirat, valamint 3950 egységnyi szóróvány-duplum. Leltározásra került a törzsállományból 2347 kötet, a duplumállományból 4303 kötet.

Az olvasószolgálat munkaterületén a könyvtárba beiratkozott olvasók száma 1962-ben tovább emelkedett, meghaladta a 8500 főt. Ezt az emelkedést a két egyetem hallgatói létszámnövekedésének viszonylatában kielégítőnek mondhatjuk. A könyvforgalom viszont az 1961. évi 25 %-os mennyiségi ugrás után az elmúlt tervidőszakban csak viszonylag szerény emelkedést mutatott.

A beiratkozott olvasók száma	8 553
------------------------------	-------

A használt kötetek száma :	
----------------------------	--

a nagyolvasóteremben	85 727
----------------------	--------

a folyóiratolvasóteremben	31 552
---------------------------	--------

a kutatótermekben	13 654
-------------------	--------

a kölcsönzőben	80 248
----------------	--------

Összesen:	211 181
-----------	---------

Tíz év óta jól bevált szépirodalmi szabadpolcunkat az elmúlt tervidőszakban ismeretterjesztő részleggel egészítettük ki, ahová a filozófia, pedagógia, munkásmozgalom története, irodalomtudomány stb. alapvetőnek ítélt szakirodalmát helyeztük el, mintegy 800 kötet terjedelemben. 1962 folyamán három nagyméretű és hat kisebb /néhány tárlás/ kiállítást rendeztünk.

Tájékoztató és bibliográfiai munkánk során 1962-ben felmértük mindkét budapesti műszaki egyetemen a dokumentációs igényeket. A gépészmérnöki, vegyészmérnöki és általános mérnöki karon folytattunk ilyen munkát. Az igényfelméréssel kapcsolatban néhány hasznos tapasztalatcserelátogatásra került sor, s ennek folyamán felvetődött információ bázisunk felmérésének és a kiépítésére vonatkozó javaslatok kidolgozásának problémája. A szakirodalmi tájékoztatás terén mintaszerű munkát végzett vegyész-tájékoztatónk, aki a harmadéves vegyészhallgatók számára irodalomkutatási gyakorlatokat tart, s a referáló folyóiratok, valamint egyéb dokumentációs eszközök használatára tanítja meg a hallgatókat. Ezenkívül főként a diplomatervüket készítő hallgatók vették igénybe a szaktájékoztatást.

A szervezetileg az osztályhoz tartozó fotolaboratórium az elmúlt tervidőszakban mintegy 40 000 filmkocka mikrofilmfelvételt, 15 000 nagyítást és 12 000 xerox másolatot készített.

Hálózati és módszertani csoportunk 1962. évi tevékenységében a hálózati kurrens feladatok ellátása mellett a hangsúlyt a módszertani munkára helyezte. Ennek során többek

közt előadásokat szervezett a központi könyvtár tudományos munkatársainak továbbképzése céljából; a két budapesti műszaki egyetem 102 tanszéki könyvtára közül 40 tanszék könyvtári munkáját helyszíni instruálás alkalmával ellenőrizte; a budapesti tanszéki könyvtárosok számára munkaértekezletet tartott, melynek központi kérdéseként a tanszéki könyvállomány védelmének biztosítása szerepelt. Hálózati munkájában tervszerűen folytatta a tanszékek kurrensen beszerzett könyvanyagának feldolgozását; különmunkában három műszaki könyvtár katalóguscéduláinak elkészítését szervezte meg; az elavult és fölös könyvek központi kivonása terén 4 jegyzéken több mint 1000 könyvet forgalmazott; öt diákkotthoni letéti könyvtárban állományrevíziót tartott.

A Művelődésügyi Minisztérium jóváhagyása értelmében 1962. folyamán 9 munkatársunk élvezett heti 1 kutatónap munkaidőkezdésménny. Nyomtatásban 17 munkatársunk tudományos publikációi jelentek meg. Az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács különböző szakbizottságaiban 5 munkatársunk végzett munkát.

Összefoglalásul megállapíthatjuk, hogy könyvtárunk részint kitűzött tervének, részint belső szükségleteinek megfelelően, általában eredményesen oldotta meg 1962. évi feladatait. Ezt a tervszerű munkát kívánjuk - új súlyponti feladatok beiktatásával - 1963-ban is folytatni.

o
o o